

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ, ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 6- 5- 2019

Αρ. Πρωτ.:Γ.Π 22448

■ Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
■ Τ.Κ. : 101 87 Αθήνα
■ Τηλέφωνο : 213.216.1433,
213.216.1429,
213.216.1426
■ Fax : 213. 216. 1931
■ E-mail : tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Αναφορών

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε αναφορά Βουλευτή

Απαντώντας στην με **αρ. 971/21-3-2019 αναφορά** που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο με θέμα «Υποβολή αιτήματος για απόσυρση των άρθρων 96 και 97, του σχετικού πολυνομοσχεδίου του Υπουργείου Υγείας που αφορούν τα "νέα καπνικά προϊόντα"», σας πληροφορούμε τα εξής:

Είναι αποδεδειγμένο επιστημονικά ότι η χρήση του καπνού και των συναφών με αυτόν προϊόντων έχει δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία, τη φυσική, ψυχική ή πνευματική λειτουργία του οργανισμού ή το κοινωνικό *status* και τη συμπεριφορά των χρηστών. Αντιθέτως, πέρα των βλαβερών συνεπειών για την υγεία, η εξάρτηση από τη νικοτίνη δημιουργεί ισχυρότατο εθισμό με συνέπειες στη διαταραχή της ψυχικής ισορροπίας που κάνει ακόμα δυσκολότερη τη διακοπή της χρήσης, ενώ μειώνει τις αντοχές και τις φυσικές ικανότητες του ατόμου.

Προϊόντα που προωθούνται στην αγορά ως ασφαλέστερες για την υγεία εναλλακτικές επιλογές έναντι των παραδοσιακών καπνικών προϊόντων, όπως είναι τα νέα προϊόντα καπνού (*novel tobacco products*) και τα ηλεκτρονικά τσιγάρα είναι και αυτά επικίνδυνα για την υγεία. Πέραν της νικοτίνης, η οποία είναι μια εξαιρετικά εθιστική και τοξική ουσία, περιέχουν (ακόμα και τα φυτικά προϊόντα για κάπνισμα) χημικές ουσίες κι εκλύουν εκπομπές μέσω των συστατικών τους, που είναι επικίνδυνες για την υγεία κι ελέγχονται τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε διεθνές επίπεδο ως προς τις ακριβείς και μακροχρόνιες επιδράσεις τους. Πέραν αυτών, πρόσφατες μελέτες, ανεξάρτητες από την καπνοβιομηχανία, έχουν καταδείξει ισχυρές ενδείξεις περί κινδύνων για την υγεία ανάλογων ή και μεγαλύτερων από τα συμβατικά τσιγάρα σε κάποιες περιπτώσεις.

Επιπλέον, τα προϊόντα αυτά θεωρείται ευρέως ότι αποτελούν μέσο μετάβασης στα παραδοσιακά καπνικά προϊόντα, ενώ τόσο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, όσο και η Γραμματεία της Σύμβασης Πλαίσιο για τον Έλεγχο του Καπνού έχει πολλάκις επισημάνει τις συστηματικές προσπάθειες της καπνοβιομηχανίας (και μάλιστα αυτής που εκπροσωπείται στη χώρα μας από την εταιρεία που απηύθυνε την επιστολή στο Ελληνικό Κοινοβούλιο) να παρακάμψει τις ισχύουσες απαγορεύσεις στη διαφήμιση και προώθηση του καπνού με αφορμή τα νέα προϊόντα καπνού που παράγει.

Η Σύμβαση Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού, η οποία αποτελεί νόμο, με αυξημένη τυπική ισχύ μάλιστα έναντι των άλλων

Αριθμός Σελίδων απάντησης:3
Αριθμός Συνημμένων Σελίδων:0
Συνολικός Αριθμός: 3

νόμων, και της Ελληνικής Πολιτείας (Ν. 3420/2005) προβλέπει μια σειρά από μέτρα για τον περιορισμό της χρήσης του καπνού. Μεταξύ άλλων, το άρθρο 13 αυτής προβλέπει ότι «κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα επιβάλλει, σύμφωνα με το σύνταγμα ή τις συνταγματικές αρχές του, γενική απαγόρευση κάθε μορφής διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση του καπνού», καθώς και ότι «ως ελάχιστη υποχρέωση, και σύμφωνα με το σύνταγμα ή τις συνταγματικές αρχές του, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει: (α) να απαγορεύσει κάθε μορφή διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης για την προώθηση προϊόντων καπνού η οποία χρησιμοποιεί ψευδή, παραπλανητικά ή απατηλά μέσα ή είναι πιθανόν να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση σχετικά με τα χαρακτηριστικά, τις επιδράσεις στην υγεία, τους κινδύνους ή τις εκπομπές των προϊόντων αυτών», ... (γ) να περιορίσει την παροχή άμεσων ή έμμεσων κινήτρων που ενθαρρύνουν την αγορά προϊόντων καπνού από το κοινό». Επιπλέον, βάσει του άρθρου 11 αυτής «κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα υιοθετήσει και θα εφαρμόσει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του, εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το Μέρος, αυτό, αποτελεσματικά μέτρα που θα εξασφαλίζουν ότι: (α) η συσκευασία και η σήμανση των προϊόντων καπνού δεν θα προωθεί το προϊόν καπνού με ψευδή, παραπλανητικά, απατηλά μέσα ή μέσα που πιθανόν να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά του, τις επιδράσεις στην υγεία, τους κινδύνους ή τις εκπομπές, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε όρου, περιγραφής, εμπορικού σήματος, σχήματος ή άλλης ένδειξης που δημιουργεί άμεσα ή έμμεσα την εσφαλμένη εντύπωση ότι ένα συγκεκριμένο προϊόν καπνού είναι λιγότερο επιβλαβές από άλλα προϊόντα, καπνού».

Τόσο η Ευρωπαϊκή, όσο και η εθνική νομοθεσία, απαγορεύει κάθε αναφορά επί των προϊόντων περί μειωμένης βλάβης από τη χρήση τους σε σχέση με άλλα. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 13 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ, που δεσμεύει νομικά το σύνολο των Κρατών-Μελών της Ε.Ε., και άρα και την Ελλάδα επιβάλλει ότι «η επισήμανση των μονάδων συσκευασίας και κάθε εξωτερικής συσκευασίας, καθώς και το ίδιο το προϊόν καπνού, δεν περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο ή χαρακτηριστικό το οποίο: α) **προωθεί το προϊόν καπνού ή ενθαρρύνει την κατανάλωσή του δημιουργώντας εσφαλμένη εντύπωση όσον αφορά τα χαρακτηριστικά του, τις επιδράσεις του στην υγεία, τους κινδύνους ή τις εκπομπές του...**, β) **υποδηλώνει ότι ένα συγκεκριμένο προϊόν καπνού είναι λιγότερο επιβλαβές από άλλα ή αποσκοπεί στη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων επιβλαβών συστατικών του ... ή προσφέρει άλλα οφέλη για την υγεία ή την κοινωνική συμπεριφορά**».

Επιπλέον, υπάρχει ρητή απαγόρευση εκ του νόμου της κάθε είδους διαφήμισης ή προβολής για τα προϊόντα καπνού που με βάση το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 4419/2016 επεκτείνεται και στα νέα προϊόντα καπνού και τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, μεταξύ άλλων. Πιο συγκεκριμένα, απαγορεύεται κάθε είδους διαφήμιση και προώθηση σε όλους τους εξωτερικούς, υπαίθριους και εσωτερικούς χώρους, πλην των νόμιμων σημείων πώλησης των προϊόντων αυτών (άρθρο 3 του Ν.3730/2008), απαγορεύεται βάσει της ΚΥΑ 81348/2005 και της Οδηγίας 2003/33/ΕΚ κάθε είδους διαφήμιση (κάθε μορφή εμπορικής ανακοίνωσης με σκοπό ή με άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού βάσει του σχετικού ορισμού) στα έντυπα μέσα, στο ραδιόφωνο και στις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (και το διαδίκτυο), ενώ με το ΠΔ 109/2010 «Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ», απαγορεύονται όλες οι μορφές οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων που αφορούν σε τσιγάρα και λοιπά προϊόντα καπνού.

Κατά συνέπεια, από το ευρωπαϊκό κι εθνικό δίκαιο και πριν την έκδοση του Ν. 4600/2019, απαγορεύεται πλήρως οποιαδήποτε διαφήμιση ή καταχώρηση, καθώς και κάθε στοιχείο το οποίο εμπίπτει στο περιεχόμενο του άρθρου 13 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ και για τα νέα προϊόντα καπνού. Συνεπεία αυτού, οποιαδήποτε έκδοση ΚΥΑ Υγείας και Ανάπτυξης και συνακόλουθη Απόφαση του Υπουργού Υγείας με βάση την προηγούμενη μορφή του επίμαχου άρθρου του Ν. 3730/2008 θα ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με αυτό και άρα ουσιαστικά ήταν και θα ήταν ανεφάρμοστη.

Τέλος, αναφορικά με τη διαδικασία και την αίτηση που μνημονεύεται, αλλά και

την ουσία της εν λόγω αναφοράς, επισημαίνεται η ισχύς του άρθρου 5. 3 της Σύμβασης Πλαίσιο για τον Έλεγχο του Καπνού που ορίζει ότι «κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή της οικείας πολιτικής στον τομέα της δημόσιας υγείας σε σχέση με τον έλεγχο του καπνού τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενεργούν για την προστασία της πολιτικής αυτής από εμπορικά και άλλα κεκτημένα δικαιώματα της βιομηχανίας καπνού σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο». Κατόπιν των ανωτέρω γίνεται κατανοητό πως οι κατευθυντήριες αρχές, όπως περιγράφονται παραπάνω καλύπτουν το σύνολο των εμπλεκομένων.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γρ. Υπουργού

2. Τμήμα Νομοθ. Πρ., Κοιν. Ελέγχου & Κωδικ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ